

Důvodová zpráva

1. Charakter Podhostýnského mikroregionu a rozvojové priority

Podhostýnský mikroregion sdružuje obce v okolí Bystřice pod Hostýnem, obce s rozšířenou působností. Území tvoří podhůří a svahy Hostýnských vrchů, chráněných jako přírodní park s cílem zachovat přírodní, kulturní a krajinářské hodnoty. Strategické dokumenty i odborné práce označují cestovní ruch a rekreaci v oblasti Hostýnských vrchů za jeden z hlavních rozvojových směrů regionu. Mikroregion dlouhodobě investuje do turistické a volnočasové infrastruktury a rozvoje služeb v cestovním ruchu. Zachování atraktivity krajiny a kvality života obyvatel je proto pro další rozvoj klíčové.

2. Respekt k samosprávě obcí a rámec Zlínského kraje

Zastupitelstvo Zlínského kraje přijalo usnesení, kterým přislíbilo podporu obcím jak v případě odmítnutí, tak v případě podpory akceleračních oblastí na jejich katastru. Podhostýnský mikroregion se svým nesouhlasným stanoviskem pohybuje plně v tomto rámci a uplatňuje legitimní samosprávné právo vymezit se proti zásadním zásahům do svého území.

3. Dopady pásu akceleračních oblastí na Podhostýnsko

Návrh akceleračních oblastí vytváří v severním zázemí Podhostýnského mikroregionu souvislý pás velkých větrných parků (AOV29–31), rozsáhlých fotovoltaických ploch (AOS2) a navazující oblast AOV109 Lukoveček:

- AOV29 severně od Blazic a Vítonic zasahuje do obcí mikroregionu Záhoran, přičemž její jižní okraj se nachází v katastrech obcí Podhostýnského mikroregionu (Vítovice, Loukov, Libosváry, Osíčko).
- AOV30 leží mezi Kunovicemi, Komárnem a Osíčkem a do katastru obce Komárno na jeho severní části zasahuje.
- AOV31 je navržena v oblasti mezi Brankami, Policemi a Loučkou a navazuje na AOV30, čímž vytváří rozsáhlý souvislý pás větrných parků nad údolím Bečvy a v blízkosti hranice ORP Bystřice pod Hostýnem.
- AOV109 Lukoveček se nachází v blízkosti katastru obce Rusava, Brusné a Chomýž na rozhraní Hostýnských a Vizovických vrchů, tedy v citlivé rekreační oblasti přímo navazující na Hostýnské vrchy.
- AOS2 se nachází v okolí Bezuchova a Radkovy Lhoty a svým vymezením zasahuje na katastr obce Blazice, čímž dále kumuluje energetické záměry v bezprostředním zázemí Podhostýnského mikroregionu.

4. Podhostýnský mikroregion vnímá tuto koncentraci akceleračních oblastí v těsném zázemí Hostýnských vrchů jako zásadně omezující, neboť:

- narušuje jedinečný krajinný ráz přírodního parku Hostýnské vrchy, jehož posláním je ochrana krajinného rázu,
- snižuje atraktivitu území pro cestovní ruch, který je hlavním rozvojovým směrem regionu,
- může mít negativní dopady na zdraví, kvalitu bydlení a hodnotu nemovitostí obyvatel v exponovaných lokalitách; nejmenší vzdálenost hranice AOV29 od zástavby rodinných domů je cca 485 m (obec Loukov),

- vytváří dlouhodobý tlak na rozvoj energetické a dopravní infrastruktury v krajině; akcelerační oblasti jsou navrženy necitlivě ve venkovském prostoru s vysokou hustotou osídlení a malými vzdálenostmi mezi obcemi,
- navržené akcelerační oblasti znamenají mimořádně rozsáhlý zásah do kulturní krajiny s výrazným zásahem do jejích ekologických funkcí,
- existuje riziko narušení migračních koridorů ptactva, netopýrů, biotopů chráněných druhů a nadregionálních biokoridorů; migrační koridory ptáků zatím nebyly v rámci České republiky exaktně stanoveny, nicméně podle metodiky „Metodika monitoringu a sběru dat k určení významných migračních koridorů ptáků a létajících savců na úrovni ČR“ (projekt TB050MZP008) byla zpracována „Hrubá mapa významných migračních koridorů ptáků a létajících savců na úrovni ČR“ (TAČR 2016), z níž vyplývá, že AOV30 a AOV31 se nacházejí zcela a AOV109 a AOV29 z převážné části v migračních trasách netopýrů; je zjevné, že i v případě ptáků vedou migrační koridory při úpatí horských masivů a všechny uvedené akcelerační oblasti jsou v těchto polohách vymezeny; dle „Mapy citlivosti ptáků vůči výstavbě větrných elektráren v České republice v roce 2024“ (ČSO 2024), řešící vhodnost území pro výstavbu VTE z pohledu výskytu některých druhů, se AOV29 z větší části nachází v oblasti středního rizika, jehož potvrzení by vyžadovalo podrobné posouzení na úrovni lokality,
- zkušenosti ze sousedních akceleračních oblastí v okolí Dřevohostic (AOS1, AOS2, AOV29) navíc ukazují, že rozsáhlé fotovoltaické elektrárny a větrné parky mohou vytvářet neprostupné bariéry v krajině, narušovat lokální biocentra a biokoridory a omezovat migraci zvěře k vodním zdrojům, což je v rozporu s cíli územního systému ekologické stability,
- v sousedních akceleračních oblastech byly také popsány dopady na dálkové pohledy na Svatý Hostýn, baziliku na Svatém Hostýně a hřbety Hostýnských vrchů; podobné znehodnocení klíčových krajinářských dominant hrozí i při realizaci pásu AOV29–31, AOS2 a AOV109 v návaznosti na území Podhostýnského mikroregionu,
- zkušenosti Mikroregionu Valašskomeziříčsko–Kelečsko, v jehož území leží značná část akceleračních oblastí AOV29, AOV30 a AOV31, ukazují, že větrné elektrárny o výšce až 200 metrů představují v kopcovitém a členitém terénu mimořádně intenzivní zdroj hluku, nízkofrekvenčního hluku, amplitudové modulace, stroboskopického stínění a vizuální dominance, který nelze dostatečně eliminovat pouhým odkazem na hygienické limity; proto tento mikroregion odůvodněně požaduje minimální odstupovou vzdálenost větrných elektráren 1500 metrů od obytné zástavby jako nezbytný bezpečnostní limit a stejnou potřebu vyšší distanční regulace vnímá ve vztahu k navrženým akceleračním oblastem také Podhostýnský mikroregion.

Požadavek na minimální odstupovou vzdálenost 1500 metrů přitom odpovídá horní hranici běžně uplatňované evropské praxe v kopcovitém terénu, jak ji dokládají například bavorské pravidlo 10H či doporučení některých rakouských spolkových zemí.

5. Nesoulad s RED III a zákonem č. 249/2025 Sb.

Směrnice RED III a zákon č. 249/2025 Sb. ukládají, aby akcelerační oblasti byly přednostně vymezovány na:

- střechách a fasádách budov,
- dopravní infrastruktuře a jejím okolí,

- parkovištích,
- průmyslových areálech a zemědělských stavbách,
- skládkách a územích narušených těžbou,
- jiných znehodnocených plochách nevhodných pro zemědělství.

Odborná analýza České společnosti pro energetiku dokládá, že na těchto upřednostňovaných plochách existuje v České republice potenciál minimálně 9,2 GW výkonu OZE, tedy více než trojnásobek výkonu požadovaného Evropskou unií. Většina těchto ploch je již zasíťovaná, což snižuje náklady na připojení a omezuje zátěž elektrizační soustavy.

Za této situace považuje Podhostýnský mikroregion za nepřijatelné, aby byly velké akcelerační oblasti pro větrné parky a rozsáhlé pozemní fotovoltaické instalace vymezovány na zemědělské půdě a v citlivé krajině Hostýnských vrchů, místo toho, aby stát primárně využil zákonem a směrnicí preferované plochy (střechy, průmyslové areály, brownfieldy apod.).

Z připomínek městyse Dřevohostice, Mikroregionu Valašskomeziříčsko–Kelečsko a dalších obcí vyplývá, že podkladová dokumentace a posouzení vlivů (SEA) u sousedních akceleračních oblastí neobsahují dostatečné vyhodnocení kumulativních vlivů, hlukové zátěže, stroboskopického efektu ani vlivů na zvláště chráněné druhy. Odůvodnění Změny č. 2 Územního rozvojového plánu ČR a jednotlivých opatření obecné povahy pro akcelerační oblasti AOV29, AOV30 a AOV31 jsou převážně zpracována na makroúrovni a neobsahují podrobné posouzení konkrétních územních dopadů v dotčeném území. Odůvodnění jednotlivých akceleračních oblastí jsou koncipována téměř totožně, přestože se zásadně liší rozlohou, kapacitou, geomorfologií, ekologickou strukturou i sídelní expozicí, a neobsahují samostatné posouzení krajinného rázu, vizuální dominance, kumulativních vlivů ani dopadů na obytné prostředí v těsném sousedství sídel. Takto pojatá dokumentace neumožňuje plnohodnotný přezkum dopadů na území Podhostýnského mikroregionu a posiluje pochybnosti o přiměřenosti vymezení akceleračních oblastí v jeho bezprostředním zázemí.

6. Ná vaznost na mikroregion Záhoran sousedící se severní částí Podhostýnského mikroregionu a obcí v Olomouckém kraji

Dobrovolný svazek obcí mikroregionu Záhoran, který sousedí s Podhostýnským mikroregionem, rovněž přijal zásadně nesouhlasné stanovisko k akceleračním oblastem AOV29, AOV30 a AOV31. Upozorňuje, že:

- jde o kompaktní venkovský prostor s vysokou hustotou osídlení a malými vzdálenostmi mezi obcemi,
- navržené akcelerační oblasti znamenají mimořádně rozsáhlý zásah do kulturní krajiny s ekologickými funkcemi,
- existuje riziko narušení migračních koridorů, biotopů chráněných druhů a nadregionálních biokoridorů,
- záměr se kumuluje s plánovaným zesílením vedení velmi vysokého napětí (VVN – odbočka Kletná),
- obyvatelé dotčených obcí vyjádřili svůj nesouhlas peticemi a dalšími formami občanské participace.

Obec Malhotice ve svém samostatném stanovisku popisuje, že AOV29 v kombinaci s ochrannými pásmy větrných elektráren a koridorem VVN Kletná fakticky blokuje další rozvoj obce a vede k

znehodnocení nemovitostí.

Letecký sportovní klub Záhoří upozorňuje, že větrné turbíny v AOV29 mohou zásadně ohrozit bezpečnost leteckého provozu na letišti Dolní Nětčice (turbulence za turbínami až do vzdálenosti cca 4 km, omezení nouzových přistání v kopcovitém terénu, zásah do letištní provozní zóny).

Podhostýnský mikroregion tyto argumenty vnímá jako relevantní i pro své území – souvislý pás akceleračních oblastí na hranici Záhoran–Podhostýnsko vytváří společný problém pro oba mikroregiony. Současně se ukazuje, že kumulace více větrných parků a velkých FVE v těsném sousedství vede k postupnému „obklíčení“ obcí energetickými stavbami a hrozí, že obyvatelé ztratí přímý kontakt s volnou krajinou a budou žít v prostředí charakteru průmyslového energetického pásma.

7. Postoj Podhostýnského mikroregionu k OZE

Podhostýnský mikroregion:

- podporuje rozvoj OZE tam, kde je v souladu s krajinou a rozvojovými záměry obcí – zejména fotovoltaiku na střechách veřejných budov, průmyslových a zemědělských areálů, parkovištích a brownfieldech,
- odmítá vymezení akceleračních oblastí AOV29, AOV30, AOV31, AOV109 Lukoveček a AOS2 v navržené podobě, neboť představují nepřiměřený zásah do jedinečné krajiny Hostýnských vrchů, cestovního ruchu a kvality života obyvatel Podhostýnského mikroregionu i sousedního mikroregionu Záhoran.

Milan Šindelek

Předseda Podhostýnského mikroregionu